

Mousa Ladqani: Syrien: Varför har Assad framgångar?

[Från In defence of marxism, 31 juli 2014. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Vid presidentvalen som hölls i början av juni förklarades Assad som segrare med 88,7% av rösterna. Med tanke på regimens karaktär är det inte överraskande. Men trots det faktum att det inte på något sätt var ”fria” val, och att många människor inte kunde rösta eftersom de satt i flyktingläger utanför landets gränser, så framgick det att en betydande del av befolkningen stöder Assad. Varför?

2012 förändrades konstitutionen för att – för första gången på 40 år – tillåta ett presidentval med flera kandidater. Det var uppenbarligen ett försök att ge bilden av en regim som reformeras och går i riktning mot en viss grad av parlamentarisk demokrati. Vi får inte glömma att det bara berodde på det faktum att en revolution hade brutit ut i landet 2011, som en del av den mer omfattande vågen av revolutioner över hela arabvärlden. Så samtidigt som Assad bombade stora delar av sitt folk och tvingade många att lämna sina hem, låtsades han genomföra ”demokratiska reformer”.

Hur ihåliga dessa ”demokratiska val” är framgår av det faktum att de andra två kandidaterna var helt okända och inte hade någon chans att vinna. Regimen tänkte inte tillåta val som på något sätt kunde undergräva Assads ställning.

Allt detta stämmer. Men ännu viktigare var att man med blotta ögat kunde se att det var ett massivt valdeltagande. Det bekräftades av förvånade västjournalister som rapporterade om händelsen från överfyllda vallokaler i Syrien. Det var kanske förhandsröstningen utomlands som vittnade allra mest om nivån på valdeltagandet. I Libanon besökte omkring 100.000 personer Syriens ambassad i Beirut för att rösta. Scenen var i sanning en överraskning både för anhängare och motståndare till regimen.

Det Assad ville uppnå med valen var att få ett officiellt stöd att fortsätta sin politiska och militära kampanj mot sina motståndare, och man kan lugnt säga att Assad fick det han ville, och kanske mer än han väntade sig. Det innebär ännu en vändning av hela situationen, om än en som varit på väg sedan ett tag.

Styrkeförhållandena

Styrkeförhållandena i konflikten i Syrien har under det senaste året förändrats radikalt till Assad-regimens fördel. Regimens trupper har återtagit kontrollen över hela den bergiga regionen på gränsen till Libanon, helt och hållet belägrat rebellerna i områdena kring Damaskus, nyligen tvingat rebellerna att överge Homs och arbetar för att uppnå samma sak i Aleppo. Moralen bland rebellstyrkorna är den lägsta någonsin.

Det beror inte bara på stödet från Ryssland och Iran, eller på grund shiamilisernas närvaro, som Hizbollah som kämpar tillsammans med regimens trupper. Även om det är viktiga faktorer så förklarar de inte situationen. Under krig och revolutioner underordnas militära överväganden under politiska överväganden och inte tvärtom.

Om Assads motståndare hade stöd från folket i Syriens viktigaste städer skulle Assad ha befunnit sig i en mycket besvärlig ställning. Istället har han lyckats vända på situationen och återta viktiga områden som tidigare hade hållits av rebelsoldater. Hur har detta varit möjligt, när en revolutionsvåg för bara tre år sedan svepte fram över landet och hotade regimens själva överlevnad?

Sanningen är att den syriska revolutionen under en period hade stöd från en avsevärd del av massorna. Revolutionen, både i form av fredliga demonstrationer och när den började beväpna sig som en reaktion på regimens blodiga förtryck, vann stöd och popularitet medan Assad snabbt förlorade sin

legitimitet. Revolutionen lyckades med det därför att den drog till sig de bästa delarna bland ungdomen, de som verkligen ville kämpa för en bättre värld och ett bättre land.

Men snart började situationen reda ut sig. Det går inte att förneka att revolutionen stod inför en ytterst krävande objektiv situation inrikespolitiskt. Den var främst en ungdomsrörelse som drabbades av ett hårt förtryck, och den lyckades inte mobilisera tillräckliga samhällskrafter för att störta Assads regim. Det fanns flera skäl till det. Ett av dem var att regimen fortfarande hade en del sociala reserver som baserade sig på de reformer som uppnåtts tidigare.

En avgörande faktor var när de styrkor som var mot Assad övergick till väpnad kamp. När de flyttade kampens tyngdpunkt till rent väpnade konfrontationer – ett område där rörelsen givetvis skulle vara svagare än regimen och den stående armén – bereddes vägen för de reaktionära krafterna att få ett fotfäste inom själva rörelsen. Vissa delar av rörelsen sökte hjälp från imperialismen och andra hamnade under jihadisternas inflytande, jihadisterna som framträdde på scenen med gott om pengar och vapen från sina uppbackare i Gulfstaterna.

När reaktionärerna väl blivit accepterade, och ibland till och med bjudits in till rörelsen av aktivisterna, så utnyttjade de snabbt fördelen av att ha pengar och vapen för att gradvis knuffa åt sidan, isolera eller till och med döda de revolutionära delarna. I grund och botten tömde de rörelsen inifrån. Den upphörde att vara en revolution och förvandlades till sin motsats.

Detta var den avgörande vändpunkten i hela situationen, inte Hizbollahs inmarsch som vissa hävdar. I själva verket möjliggjordes Hizbollahs inmarsch och blev rättfärdig för regimen bas just därför att rörelsen så uppenbart hade blivit ett verktyg för imperialismen och den islamistiska fundamentalismen!

De ungdomar som hade protesterat på gatorna och hade ropat ”vi är alla syrier” fick en genklang och viss sympati inom den bredare befolkningen. Men så fort ”revolutionens” ansikte inte längre var ungdomar som protesterade på gatorna, utan beväpnade kampgrupper som antingen vädjade till NATO att de skulle bomba landet, eller fanatiska jihadisterna som krävde ett kalifat baserat på shariagalagar, så började stora delar av befolkningen i städerna att söka sin tillflykt under Assadregimens beskyddande paraply. Revolutionen förvandlades till en kontrarevolution, och ett inbördeskrig inleddes som fick en helt annan sida, inklusive element av etnisk rensning.

Således var inbördeskrigets båda sidor reaktionära. Men en av dem innehöll några av de mest fanatiska jihadistiska grupperna i regionen. Den sågs som ett hot av många av invånarna i städerna. Och i samma ögonblick som revolutionen började förlora sitt stöd och började omvandlas till en kontrarevolution, så började regimen återfå sitt fotfäste. Efter att ha återerövrat en stor del av sin sociala bas gick regimen på offensiven.

Situationen bland rebelltrupperna fortsatte att förfalla ännu mer, och den mest extrema sortens islamistisk fundamentalism visade sig bland Assads motståndare. Det skedde också en splittring inom oppositionens läger mellan de mer öppet imperialistvänliga styrkorna, som den så kallade Fria syriska armén, och de jihadistiska grupperna, och till och med interna strider mellan de olika islamistiska miliserna. Således återstod ingenting av revolutionen från mars 2011.

På så sätt kunde Assad framställa sig som försvarare av ett ”civiliserat Syrien”. Han kunde peka på islamisterna och använda dem som fågelskrämma för att skrämman upp en stor del av befolkningen. Vi har nått en punkt där Assad nu kan påstå sig stå för ett modernt Syrien mot hotet från barbariet! Det är den verkliga innebörden och förklaringen till presidentvalet!

Vad kan vi förvänta oss ska ske?

Assads motståndare befinner sig i en fullständig röra. Den politiska oppositionen utomlands är splittrad och har ingen som helst kontroll över vad som sker på marken. FSA är på randen till

sammanbrott. De tre största rebellorganisationerna på marken idag är Islamska staten i Irak och Syrien (ISIS), al-Nusrafronten och Islamiska fronten. ISIS och al-Nusra är båda avläggare till al-Qaida och har varit indragna i blodiga strider med varandra för att ta kontrollen över de vidsträckta regionerna i östra Syrien och oljefälten där. ISIS har för närvarande övertaget efter att ha utropat sin stat. En gång i tiden var de bröder i jihad, men nu använder de alla möjliga sorters stridsmetoder mot varandra, inklusive självmordsbombare och halshuggning.

Islamiska fronten är en paraplyorganisation med många tiotusentals kämpar under Saudiarabiens beskydd, och den bildades som ett måttfullt alternativ för att leda kampen mot regimen och marginalisera al-Qaidagrupperna. Men det har inte varit någon framgångshistoria. Å ena sidan är de grupper som utgör fronten inte homogena. Var och en har sin egen agenda och motsättningarna mellan dem kommer ofta upp till ytan och undergräver deras gemensamma ansträngningar. Å andra sidan befinner sig olika delar av fronten i allianser eller genomför gemensamma operationer med al-Nusrafronten mot regimen trupper eller mot ISIS.

Den amerikanska imperialismens svaghet har varit en mycket viktig faktor i hela situationen. Amerikanerna, och med dem fransmännen och britterna, har stött de styrkor som kämpar mot Assad och förberedde sig en gång i tiden för att bomba Syrien. Det var Rysslands motstånd som tvingade dem att backa, men också att de upplevde att de inte kunde lita på de styrkor som bekämpade Assad, eftersom det i många fall var samma krafter som de hade stridit mot på ställen som Afghanistan. De aktuella händelserna i Irak har ökat imperialisternas oro. Istället för att försvaga de islamistiska fundamentalistiska stridande grupperna har dessa blivit starkare och fullständigt destabiliserat Irak.

Västimperialisterna, och i synnerhet amerikanerna, har förödmjukats av hur saker och ting har utvecklats sig både i Syrien och Irak. Just de personer som de stödde har nu visat sig vara ett ännu större problem än Assadregimen själv.

Obama, Cameron och Hollande skulle vilja ge antistridsvagns- och luftvärnsvapen till ”moderata” ”pålitliga” rebeller, men problemet är att de har letat noga efter dem men inte lyckats hitta några! Det har rapporterats att ISIS trupper i Irak använder USA-tillverkade vapen som de skaffat sig i Syrien!

USA och de europeiska regeringarna inser nu faran med att driva på en beväpning av rebellerna. Det västregeringarna hoppas på är att skilja de mer återhållsamma från extremisterna och därefter genomföra sitt upprustningsprogram. Men hur det ska gå till det vete fåglarna. Hollande har ställt upp villkoret att al-Nusrafronten måste tvingas bort innan rebellgrupperna kan få några avancerade vapen. Där får han stöd från arabregimer som Saudiarabien och Jordanien, liksom Israel, som alla börjar bli allvarligt oroade över den fara som de jihadistiska grupperna kan utgöra för de egna regimernas nationella säkerhet och stabilitet. Händelserna i Irak, där landet är på väg att falla sönder, bekräftar detta.

Rebelltrupperna i Syrien försvagas hela tiden av förnyade interna stridigheter. Nya konflikter är redan i görningen i södra Syrien, på landsbygden kring Damaskus, och på landsbygden kring Idleb och Aleppo i norr. Det är sant att ISIS ofta är inblandade i dessa konflikter, men inte alltid. Nu verkar det som om al-Nusrafronten, som har försvagats och förödmjukats av sin rival ISIS, agerar för att besegra mindre miliser och utropa sitt eget emirat i de områden den kontrollerar. Situationen gynnar bara regimen styrkor ännu mer.

Syriens framtid

Det är uppenbart att Assad tack vare denna situation har befest sin ställning och sedan en tid haft politiska och militära framgångar. Rebellerna har inte lyckats uppnå någon betydande seger på flera månader. Assads framsteg har gått sakta, men om saker och ting fortsätter på samma sätt som de har gjort sedan en tid nu så kommer han att driva ut rebellerna från de delar av landet som är livsviktiga

för honom och lämna de mindre viktiga delarna åt rebellerna.

Dessutom har regimen arbetat på att förnya sig på lokal nivå. Många av de som gick över till rebellerna av pragmatiska skäl – det vill säga när de trodde att Assadregimen var på väg att falla – hoppar av igen och återvänder till regimen sida. Det är uppenbart med de hundratals rebeller som under den senaste perioden har överlämnat sina vapen. En del av dem har också införlivats i staten som säkerhetsstyrkor i sina lokala regioner.

Under denna process spelar vissa lokala ”personligheter” och ”figurer” en medlande roll, och hjälper till att stabilisera situationen och skapa en föregångare till en ny statlig byråkrati. Presidentvalet visade att det existerar en krigströtthet och en önskan bland massorna att sätta stopp för striderna och återvända till det som brukade vara normalt. Regimen har utnyttjat denna förtvivlan till sin egen fördel.

Situationen hänger nu på hur länge kriget kommer att fortsätta, eftersom det hindrar alla möjligheter till politisk utveckling. Regimen talar redan om återuppbyggnadsplaner och olika källor antyder att vissa syriska affärsmän och ryska företag står i kö för kontrakt. Det skulle inte vara helt överraskande. Efter att satsat stora pengar på regimen överlevnad under kriget är det begripligt om regimen uppbackare investerar för att säkerställa att regimen överlever efter kriget.

Iran har också en roll i denna ekvation. De samarbetar *de facto* med USA i försöken att sätta stopp för ISIS’ och de andra stridande gruppernas framryckning i Irak. Iran är också allierad till Assad och de kämpar mot samma fiender. Det förklarar varför USA och européerna har tappat sin inledande lust till ett krig på bred front för att störta Assad. Han kämpar mot samma personer som de!

Den del av befolkningen som har stött Assad, och som röstade i valen, är inte enhetlig, och det vore fel att anta att den är ett enda monolitiskt block. De flesta röstade inte på Assad i sig, utan på vad de ser som ett sätt att överleva, och för stabilitet och den syriska statens bevarande. Andra sidan av myntet är i själva verket att det finns en enorm uppdämd ilska bland regimen anhängare mot den syriska statens korruption och de härskande kretsarnas privilegier.

Som ett exempel ägde det efter tillkännagivandet av Assads seger i valen rum en orgie av skottlossning för att fira segern, vilket ledde till att ett antal civila träffades av förlupna kulor. Det orsakade en våg av förbittring bland regimen anhängare, när de jämförde hur soldater dog vid fronten, ofta på grund av att deras korruperade officerare underlätit att skaffa dem tillräckligt med ammunition, med hur söner till samma officerare hemsöker gatorna och avlossar sina vapen på ett oansvarigt sätt.

Soldaterna som strider i armén och dör vid fronten vet mycket väl att deras höga generaler är ytterst korruperade. Det finns inte en enda alawitisk familj som inte har förlorat en son, en bror eller en make under kriget. Till slut kommer dessa soldater att återvända hem från fronten, och de kommer att ha en del krav och förväntningar. På samma sätt finns det arbetare som har förblivit lojala mot regimen och legat lågt medan priserna har fördubblats och tredubblats och levnadsförhållandena har försämrats.

Om rekonstruktionsplanerna sätter igång så kommer det att skapas ett nytt arbetarskikt, till stor del från den ruinerade medelklassen på landsbygden och i städerna. Det pågår faktiskt redan ett uppsving i kustområden som Latakia, när många industriägare och handelsmän som flytt från Aleppo och Homs etablerar sin affärsverksamhet där. Men den syriska staten har inga resurser för en återuppbyggnad. All rekonstruktion måste komma från den privata sektorn och med det följer en tung utrikesskuld och fruktansvärda arbetsförhållanden.

Även om det verkar som om regimen har säkerställt sin överlevnad, åtminstone för den närmaste perioden, så är det också uppenbart att den i det långa loppet inte kommer att kunna härska som den gjorde förr. Den tidigare stabiliteten grundade sig på att de syriska massornas liv förbättrades rela-

tivt, och det var i sin tur baserat på 1970- och 1980-talens planerade ekonomi. Vid någon tidpunkt i framtiden kommer de motsättningar som skisserats ovan att utgöra grundvalen för en skärpning av klasskampen.

Syrien och den arabiska revolutionen

Det faktum att den inledande revolutionära vågen i Syrien 2011 inte lyckades uppnå det som massorna i Tunisien och Egypten hade uppnått – det vill säga att störta regimen – och därefter mycket snabbt omvandlades till ett krig mellan två reaktionära fronter, innebär att revolutionen i Syrien har pressats tillbaka mycket långt. Det betyder att det kommer att ta tid innan massorna har hämtat sig och kommit i ett läge där de känner sig starka nog att utmana regimen. De syriska massorna kommer inte att gå ut på gatorna i massprotester på ett tag ännu.

Den revolutionära rörelsen 2011 och det omfattande stöd den fick har tvingat regimen att öppna åtminstone ett sken av lagliga och halvt lagliga kanaler, eftersom den upplevde att den inte längre kunde härska på samma gamla sätt. När arbetarklassen väl återhämtar sig kan detta bli en kanal för framtida kamp för ekonomiska och politiska reformer.

Men genom att regimen har blivit starkare kommer den för tillfället att utnyttja denna återvunna styrka för att stärka sitt grepp om de områden som den kontrollerar och bestraffa alla olikstänkande. På grund av denna inrikespolitiska situation kommer en mycket viktig faktor att bli den revolutionära utvecklingen i andra länder i regionen, i synnerhet Egypten, Iran och Turkiet. Större politiska omvälvningar kommer att påverka situationen i Syrien och kan förändra styrkeförhållandena, speciellt om de äger rum i länder som är indragna i kriget i Syrien.

Massorna i Syrien har väckts till politiskt liv på det blodigaste av alla sätt. Det som har hänt i Syrien är förvisso en tragedi i stor skala. Men det är också sant att syrierna har djupt rotade traditioner av en progressiv, anti-imperialistisk, antikapitalistisk och socialistisk politik. När de nationella, regionala och internationella omständigheterna mognar kommer en dag traditioner som idag nätt och jämnt överlever under tjocka lager skräp och aska och floder av blod att återupptäckas.